

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 10. Vocat D. Hieronymus diabolum Dei quæstionarum: vt in lob & aliis manifeste patuit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

sis commoueret, ut vxorem occideret: at
piissima mater, continuis se precibus D. Virgi-
ni sedula commendabat qua de causa omnes
conatus iriti conciderunt, & deos infecuti le-
pores, neutrum delusi cepimus.

Hinc discite quanto flagret diabolus deside-
rio, quo pacem inter coniuges perturbet, mari-
tumque moueat in vxorem: pariter intellige-
re sine causa commotiones (a) ut hispanicum habet
(a) Ense
de y sin
loper.

adagium inter coniugatos esse opera diaboli. Ut
autem hoc eis ad votum non successit, ob piz
mulieris exercitia, furiosi, tanto domum strepi-
tu colliserunt, ut tota funditus corruere viderentur,
quo euncti qui spectaculo aderam signo se
Crucis munierunt, & celeste subsidium implora-
runt, sanctumque Iesu nomen inuocarunt; hæc
autem puella signo se crucis non munijt, quo-
circa, testatur diabolus, eam arripimus. Hoc
supposito, non ob culpam aliquam mortalem
puellam possiderunt: nec enim autumo morti-
ferum esse peccatum, signationis crucis omni-
sionem.

Iam annus labitur decimus, cū Cesar angustia
agerem, mulierem adduxerunt. Taracona lym-
phaticam, quam omnium suffragio piam alle-
rebant: viro iustam, prole mascula formā
Angelica splendida fecundam: in confessioni-
bus, & Sacris communionibus frequentissi-
mam. Quam cum plures Dei Sacerdotes va-
riis cōiurationibus a nefario spiritu liberare ne-
quiuissent; ad sacrum ducitur Sacellum D. Vir-
ginis de columna: est hoc autem sacellum, me-
rito primum, totoque mundo famosissimum,
vixit primum D. Virgini in ea Provincia de-
dicatum; & à D. Iacobo Apostolo Virginis ipsius
expresso mandato constructum, quæ ibidem
apparuit Angelorum adducta ministerio. Per-
seuerat hoc in loco mulier aliquandiu, confes-
sionibus, communionibus, orationibus, alijsque
pijs operibus infatigabiliter occupata; licet au-
tem nefarius erumperet spiritus, porro non nisi
postquam plurimis diebus eius inuasisset cor-
pus, & non ferendis cruciatibus tortor imma-
nissimus affixisset.

Eruditione patiter & admiratione insignis est
illa historia, quam refert Severus Sulpitius, &
doctrina & sanctitate spectabilis in vita Sancti
Martini de eremicula viro omni virtutum ge-
nere adornato; cuius erant & virtutes heroi-
cæ, & fama nominis eius celeberrima, vnde si-
bi timuit, ne vanā gloriā inaniter intumescer-
et, quo circa seruidis ac continuis orationibus,
& ieiunijs asperitatis Dei pullabat bonitatem,

daret immundo spiritui potestatem ut adal-
quor mentes corpus occuparet, illudque cor-
queret atrocius, ut hoc medio contra vanæ
gloriæ statum tutus muniretur. Exauditus est
pro sua pietate, & Dei singulari misericordia,
& quasi beneficium non vulgare, in anima fan-
tissima securitatem, Satan in eum accepit po-
testatem. Vnde D. Ambrosius. hanc vocat gratiam D. Am-
Dei magnam & fauorem eximium, quæ conce-
dit aliquoties seruis suis, ut à dæmone lymphaticam
tici corripiantur: Magna gratia, qua imperat diabolus
bulo etc. Hinc illa Patrum sententia, qua docent, il-
lud non esse contra animæ profectum, dia-
bolico spiritu agitari in corpore vehementer, piz
quinimo esse posse, in magnam salutis benefi-
cium & emolumentum; & ut ait D. Ambrosius. hoc
magnum donum: dona enim diabolus corpus possidet
tormentis collidit, & cruciatibus ex carnificat,
sanat Dominus animam, à peccatis præseruat
immunem, & humilitate reddit securam. Hic
impletur Annæ maris Samuelis vaticinium
Dominus mortificat, & viuificat. Quod tamen, i. 2. 1. 1.
monente Origene & demum D. Ambrosio. sic
sic intellexeris: quasi vnum sequatur alterum, i. 1. 1.
præcedat mortificatio, subsequetur viuificatio,
sed vno eodemque tempore pari gressu, mor-
tificet Deus carnem cruciatibus ac doloribus,
imo non raro da mortis operā, viuificet autem
& conferret animæ salutem. Ut omnibus con-
stat apertius in Iob, qui celesti quadam pro-
prietate diabolos ministros vocat mortifican-
tes; quod enim in nostra vulgata lego: *Via Iob*
eius mortiferis, alij conformiter Hebræo legunt:
Mortificantiibus. Et Philippus Diaconus vertit:
Infrenalibus ministris: quia sic Deo salubriter
disponente seruorum suorum inuadunt cor-
pora, quatenus & mortificentur exterioris, &
interius humilientur; ut in seipso expertis suis
se testatur D. Paulus. Quem permittit Deus,
ut angelus Satanae colaphizet, confundat; ex-
cruciet: Cur hoc? Ne magnitudo resolutionum
extollat eum.

§. 10. Vocat D. Hieronymus diabolum Dei qua-
estionarium: ut in Iob & alijs manifeste pa-
ruit.

Qua de causa D. Hieronymus, Satanam dicit
Domini questionarium, carnificem, tortorem:
Quasi questionarius Domini est. In Iob
Sicut Deo commente iniuriam tibi irrogat. Iob
sic

micus ad animæ salutem, sicut concessit Semei, ut David exprobraret, de quo ipse David: *Domini præcepti ei, ut maledictione David.* Tibi vero febrem immittit, quæ corpus exurit, & ardorem concupiscentiæ temperantur, quibus anima periculosis laborabat: Morbos gravissimo, calamitates maximas Iob permisit exterius in corpore, quibus animæ meritis magnum adderet incrementum, & ad lucem spectantem cunctis educeret virtutum & patientiæ claritatem. Do tibi similitudinem: in quem finem subijcit molæ volubili limator aciem gladii, nisi ut splendeat fulgidior: Subijcit Deus toruræ corpus, quod diabolico ministerio exacuit, ut splendeat anima, fulgorque virtutum claritas patentius, & ut hoc toruræ medio, gressus retrahat indirectos, in se revertatur, & ad Deum animo recurrat ferventiori. Ita perpendit Dio. Hieronymus. quod egit Apostolus, qui-busdam facinorosis hominibus. *Quos tradidit Satana, ut discant non blasphemare.* Ex quibus hanc elicit conclusionem: Ergo diabolus, quasi questionarius Domini est; qui enim non recte ambulat, traditur diabolo, ut ab ipso cruciatur ad Deum convertatur.

Ex prima ratione secundam elicit D. Chryso-stomus. Accipiens immundus spiritus in corpus tuum potestatem, illud corripit, tibi non auferit coelum: cum ex se non auferat. Dei gratiam: attamen tuam ingrediens animam per peccatum, celo te facit exorrem, & inferni dânat cruciatibus: hoc autem inuicit visio illa D. Ioannis quam nunc exponimus: vidit enim quod mortiferum illum equitem à tergo te-queretur infernus: *Et i. ferius sequebatur eum.* Diabolus (testatur D. Chryso-st.) corpus arripit, ex se non te præat, sen coelis eliminat, quin-imo diuinæ recipiendæ gratiæ disponit eum, qui vias incedit non rectas, ut ad rectam viam dirigatur. Exe-plum sume ex eo quod D. Paulum parasse legimus, cuius pectus diuina flagrabat charitate, omnium sciens salutem: *Testis mihi est Deus, quæ modo cupiam vos omnes in visceribus Corinthe. c.* Hominem audit Corinthe, tendentem, ino festinus gradum viam currentem inferni, luxuriosus dissolutus, & immersus carnis spurcijs. Conversionem eius vel maxime desiderabat, & in rectam reducere viam optabat aberrantem. Quid consilij? Quid facti opus? Suenillimo præcipit spiritui, corpus ganeoais inuadat, tantisque exagitet cruciatibus, ut ad vltimam trahat viciendi lineam: *Quem tradidit Satana in meretum carni.* Quis & opus? *Et spiritus saluum fuit.* Vidit ex

alâ parte quosdam lapidibus duriores contra II. maces Deo et tumeliosos, Evangelij detra- Similiter ctiores celeritimo cursu ad inia properantes & blas- mens est illos cohibere, à via maiâ reducere: phemus, quid consilij? maligno mandat ipiritui, illos exa- gitet, ex cruciet, collidat: *Quos tradidit Satana, ut i. Tim. ii. discant non blasphemare.*

Non præterit hic D. Chryso-stomus modum 24 loquendi scribentis: opitatur autem D. Ambro- III. sius illum imitari loqueri phrasim, quæ Deus Phrasis in Iob dabat diabolo potestatem: *Ecce tibi tradidit loquendi eum.* Non autem dixit, quos d. di. sed: *Quos tra- notatur. didit Satana:* sicut aurifex, non dat aurum igni, ut illud quasi suum exurat, & consumat, sed tradit, ut exurendo splendeat. Eo queque modo, quo tu filium tibi charissimum manibus tradis pædagogum, seu magistrum, seu chirurgum, non ut illius sit, sed ut delinquentem virgis excipiat, læsum, & infirmum venarum apertione seu cautetio curet, & ad præstinam reducat valecudinem: Non dixit dare huiusmodi (interpretatur D. Chryso-stomus) Satana, sed tradere, aperire ei pe- nitentiæ ianuas, & tanquam pædagogo huiusmodi tradens. Admiror phrasim, dæmonem vocari pæ- dagogum, qui puerum pertinacem castigat: quâ D. Chryso-stomus declarat, quod studeat probare: nempe quod diabolus consentiente Deo non sit in hoc mundo nobis in detrimentum, nobis in ruinam, sed nobis in beneficium, nobis in maximam utilitatem: De veneno eius (ait D. Ambro.) hoc expentens facit spirituale anti- dotum, ut quod venenum est, medicamentum fiat. *venenum ad interitum carnis, medicamentum est ad salutem spiritus.* Non minor est Dei sapientia, non minor potentia quæ medici cedat & sapientiæ & potentiæ, qui de serpente conficit theriacum.

Insuper ex his declarat S. hic Doctor, quod IV. Deus olim per Isaiam prædixerat de Apollolis, Dum cor- quibus daturus erat potestatem super serpentes pora tor- & dracones, ut manibus eos suis valeret ex- quentur, trahere cavernis, concubare, quibusdam au- spiritus- tem applicare in remedium, vitæque benefi- corrigi- cium, qui ex rei naturâ venenum sunt in interi- tur. tum: *Mittet manum in cavernam reguli, qui abla- Isai. 6. 12. itatus fuerit, manum suam mittet.* Ita diabolos a- 8. lignoties Apolloli educabant, quorum præcep- to quorundam corpora corripiebant, ut di- ctum est de D. Paulo: ut dum exterius corpora colliduntur, interius animæ corrigantur: *Vides D. 1. quemadmodum Paulus manum mittat, & nihil ei serpens nocet, de latetris eruat eum, de veneno eius faciat spirituale antidotum, ut quod venenum est,*

D. Chry-
Ho. 1. 5. 11.
1. ad Cor.
Tom. 4o

D. Ambro-
Lib. 1. de
pœnit. e.
13 To. 5.

Vides D. 1.
quemadmodum Paulus manum mittat, & nihil ei serpens nocet, de latetris eruat eum, de veneno eius faciat spirituale antidotum, ut quod venenum est,

medicamentum fiat, venenum ad interitum carnis, medicamentum fit ad salutem spiritus. Quod enim nocet corpori iuuat spiritum. Huic inimixta doctrina subtilissime discendit, infinitam Dei sapientiam, petuissimæque declarans dæmonis amentiam; tantâ Deum pollere sapientiâ, vt Diabolica malignitati det contra nos potestatem, vt eo ipso dæmentis in nos consiliu euertat inimici, nobis in beneficium, hocque sapienter disponit, vt ipse diabolus eo ipso quo nos sibi laborat lucrari, nos amittat, & ipse nos sibi Deus lucretur. Quia hoc conatur Spiritus nefarius, nos scilicet invadere, cruciare, dilaniare corpora; coniuuet Deus aliquoties, vt hoc medio nos perdat, quos velut sibi proprios gloriabatur; & in Dei seruatorum numerum referantur per gratiam, qui serui erant diaboli per culpam. *Se destruit* (inquit D. Ambrosius) cum hominem quem tenendo supplantare studet, ex infirmo fortioram efficit: quia dum carnem debilitat mentem eius corroborat. Et in hoc impletum agnoscimus id, quod Dominus ad Iob, dum de dædolo sub nomine loquitur Elephantis: quod eum scilicet irriteret vt alter piscem, quem hamo detinet suspensum vel passerem glutino coherentem.

V. Nos Deo luctatur diabolus cum perdere nititur.

D. AMBR. Loc. cit.

¶ 25

Audiamus attentius, quæ subtiliter de his scribit D. Ambrosius, quæ vt qui velit, posse habere, hic inferimus; ait igitur ibidem in principio capiti: Tentator noster diabolus est, & deilitatis membris singulis inferre, & agritudines toto solet mouere corpore: denique percussit sanctum Iob & ecore malo à pedibus usque ad caput; quia in potestate acceperat interitum carnis eius, dicens Deus: Ecce trado tibi eum, tantummodo animam eius custodi. Hac ipsæ verbis Apostolus transfudit, dicens: quod tradiderit huiusmodi hominem Satiæ, in interitum carnis, vt spiritus saluus fiat, in die Domini nostri Iesu Christi. Magna potestas, magna gratia, quæ imperat diabolo, vt ipse destruat: se enim destruit, cum hominem quem tenendo supplantare studet, ex infirmo fortioram efficit: quia dum carnem debilitat, mentem eius corroborat: gignit enim carnis peccatum, repræsentat. Illud: vt ergo diabolus, vt ipso mortis suæ vulnere contra se armet, quem debilitandum putant. Sed & sanctum magis armavit, postquam vulneravit, qui totum corpus diris percussus acerbis, diaboli quidem mortuum pertulit, sed à venena non sensu, & ideo bene dictum est et. Ad dices deacone in hamo, illud: ut in sicu autem, ligabis eum sicu: passerem, puero: imponas super eum manum etc.

Ex prædictis constat, quod licet diabolus ali-

cuius arripat corpus, non illi caelum elandat, non illo exheredet, non pœnis addicat sempiternis. Atiamen vbi corripuerit animam peccatorem, omnia hæc mala, imo pessima in illa crudelis operatur. Hinc colligit D. Chrysostomus, & monet, hoc primum nostrum sit studium; hæc perpetua sollicitudo, peccatum extetmimus quo diabolus ingreditur, animamque sibi subicit, perpetuo damnat à cœlis exilio, dolo, dolique non finiendis: Peccatum peius dæmonis est, quam dæmon. Dæmon siquidem non omnino spoliat regna cœlorum, sed potius prædesti molesto, & vigilans: peccatum vero omnino excludit.

Adest item D. Gregorius, illas Christi promissiones expendens: quæ cœlum contendentibus, & mandans Apostolis: Euntes in mundum vniuersum predicare Evangelium omni creatura: eccidentibus fecit quarum primitie hæc est: Signa autem eos qui crediderint, hæc sequentur in nomine meo dæmonia eicient. Qui fide viua crediderint, accipient super dæmonia potestatem. Qui verum hoc est, quærit D. Gregorius, cum illa parare fideles non omnino videamus, cum omnes gratiam non habeant dæmonia eicienti? Ne sit, inquit, hic primus promissorum Christi intellectus, de corporali dæmonum eiectione; sed in spirituali, dum non de corporibus, sed de animabus exturbator, qui enim virtute Christi, viua fide fortior in animabus diabolum prohibet habitare, de eo prædicari potest, quod immundus spiritus nobilitas eiciat, quam qui illos corporibus emancipare perhibetur: Quæ nimirum miracula, tamò maiora sunt, quando spiritalia: tamò maiora sunt, quando per hæc non corpora, sed anima susciuntur.

Eminentius longè facias est ex mente D. Chrysostomi: Christi potentia peccatum expellat ab anima, quam mille Dæmones à corporibus: & sine vlla comparatione mallet reprobus ille spiritus auerari, quam corpus possidere cuius vires adhibet potiores, vnde & fert molestus illa, quam alio foras deturbari: quia ad hoc omnes intendunt nervos, itaque laborat, vt qui vel maxime, quo inuadat occupatque arcem hominis animam, quam Deus sibi in sedem gloriæ creauit & habitaculum. Deinde & hoc a sumit: Non ita magnam est à dæmone liberari vt à peccato. Peccatum dæmone grauius est. Magnus dæmon peccatum est: quod si abs te abieceris, maior tu es, mihi crede quàm qui dæmonia eicient. Audi Christum dicentem: Nolite gaudere, quòd dæmonia vobis obediunt etc.

Nec hoc prætereamus, quod neruò dicitur. Am-

Ambros. prosequitur. Flocci faciunt viri Dei, quidquid in eorum potest corpora diabolus, quinnō & ex eo magnam sibi colligunt messem fructumque meritorum: sicut ex diaboli cruciatibus reportarunt Iob, D. Antonius, & infiniti martyres, quibus eos tyranni diaboli ministri laniabant. Hoc illis cordi est, ne manum mittat, ne tangat, ne animam ingrediatur, eam sibi subiciat: hoc enim omnimodo malum iudicandum. Nihil faceret hoc paterfamilias, si latro domum rusticam, seu domus arrium ingressus, terram erueret, paleas pulverisque solo dispersos colligeret. Hoc autem sollicitus curaret, & sedulus inuigilaret ne portis domus intraret superioris, ubi serina diuitijs gemmisque turpida conferuaret, ne ad ea mittat manus, sustineret, & quæ sunt preciosissima, sibi que charissima deprædatur.

§. II. Cum fortis armatus. Praclarissimis rationibus, probat hodie Christus se Regem diabolo fortisorem.

EX hoc principio doctrina patet illa principalis, quam Christus hoc in Euangelio proponit, quæ blasphemiam inimicorum respondet prudenter calumnijs: qui miraculo attoruit quod demonem hominis eieceret corpore, quod quasi sibi subditum occupabat præsidium, calumniabantur opus hoc ab eo velut à Beelzebub principis demoniorum ministro eiusque non Dei virtute & potentia fieri iurifica: *In Beelzebub principe demoniorum eiecit demonia. D. vero Marcus addit hoc quoque aduersariorum dictorium: Quoniam Beelzebub habet, & quia in principe demoniorum eiecit demonia.* O horrendam nimis blasphemiam, quam & molestè tulit Christus, unde ad sui prodiit defensionem: primò autem illos euidenter continuit mendacij, & cuius virtute miraculum fecerit exponit, deum tremendum illis superuenturum prædicit supplicium, condemnationis scilicet æternæ, in tantæ peccati blasphemie.

Primum probat, arguente mendacij, hoc nexus fundamenti. Norunt vniuersi, nullum esse regem Monarcham nullum, omnis adeo ratio experte, qui sibi ipsi repugnans, volens scilicet inter regni sui ciuitates leminet discordias, seu vt vna impugnet alteram, sibi aduersarij gubernatores, bella moueant, vnus alterum castris exturbet: hoc enim ad aliud nihil nisi ad integram regni sui vergeret destructionem.

Hieron. Ep. de Lanua. Tom. II.

Est Beelzebub, vestra sententiâ, princeps demoniorum, summus præses, qui prima in malorum regno polleat potestate, & ceteris demonijs viribus spectabilior: illi vetò vt ministri, particulares regunt ciuitates, hoc est particulae personas, quarum quælibet velut regni sui ciuitas numeratur. In quod igitur cerebrum cadere potest illud, quod tenetis, illum regi vigere potestate, qui mihi hanc dedit potestatem, vt velut eius minister, eius virtute molestus sum & fortius impugnem rectorem ab ipso huic homini præfectum & ipsum hunc esse, qui regni sui hanc contendat demoliri ciuitatem, & velit eius hanc ego eripiam potestati? sic foret, an bigit nemo, quin illico sit regnum eius euerendum. Hoc illa confirmat ratione: *Omne regnum in seipsum diuisum & solabitur, & domus in ira domum cadet. Ecce. Si ergo Satana in seipsum diuisus est, quomodo stabit regnum eius? quia dicitur in Beelzebub me eiecere demonia? Aliam ac dicit dei: de rationem, quam sumit ab ipsis Apostolis, qui filij erant, & educati Iudæorum, qui & ipsi spiritus malignos eiciebant nec vlli vnquam in mentem venit, credere, hæc ab illis diabolica fieri potestate, proinde minus possent illud de Christo suspicari. Tandem exponit qua virtute aut quo nomine hoc fecerit, virtute scilicet diuina, cuius Beelzebub, & totius inferni viribus superiorem. Respondete mihi, si quis præfectus armatus, omnibus præmunitus necessarijs, castris dux, illud velut dominium suum regnumque teneatur, si princeps alius superuenierit, bello læssat, occupet arcem, armis spoliat, diruat munitiones quibus fidebat, foras illum expellat, & in fugam adigat probroissimam, qua ratione dicetis hæc ab illo posse fieri? Res est in confesso, hoc egisse, quia viribus armisque præulebat: quia quibus quis alterum sperat viribus, necesse est sint illi superiores. Fortissimus erat Goliath, toxicusque superbus exprobrabat Israeli, quem quasi sibi prostratum gloriabatur, at vt prodiit in atenam Dauid, gigante deiecit, armis, quibus eos fidebat, nudauit, conclamant omnes, hoc Dauidem agere potuisse, quia viribus & robore erat gigante superior, quas tamen illi vires Deus communicarat. Principabatur diabolus in huius hominis corpore, velut imperator in castris suo. hic armis feroc nullum timebat, securus dormiebat: iam enim illi lingua tulerat vsus, aures obstruxerat, oculos excæcarat, sensus omnes occluserat, vt iam sibi immunis & liber ab hoste videretur. Ego veni, & vobis spectantibus illi bellum intuli, mani-*

H h h bus